Uchwała Nr 113/g326/P/19

Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Gdańsku

z dnia 7 maja 2019 r.

Działając na podstawie art. 11 ust. 1 pkt 5 i art. 18 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (tekst jednolity: Dz. U. z 2016 r. poz. 561 z późn. zm.), art. 18 ust. 2 pkt 8, art. 91 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity: Dz. U. z 2019 r. poz. 506), art. 6 ust. 12 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (tekst jednolity: Dz. U. z 2018 r. poz. 1445 z późn. zm.), art. 6b ustawy z dnia 15 listopada 1984 r. o podatku rolnym (tekst jednolity: Dz. U. z 2017 r. poz. 1892 z późn. zm.), art. 6 ust. 8 ustawy z dnia 30 października 2002 r. o podatku leśnym (tekst jednolity: Dz. U. z 2017 r. poz. 1821 z późn. zm.), art. 28 § 4, art. 47 § 4a ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (tekst jednolity: Dz. U z 2018 r. poz. 800 z późn. zm.), art. 7 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. Nr 78, poz. 483 z późn. zm.) - Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Gdańsku po rozpoznaniu uchwały Nr VII.48.2019 Rady Miejskiej w Sztumie z dnia 10 kwietnia 2019 r. w sprawie zarządzenia poboru od osób fizycznych podatku od nieruchomości, podatku rolnego i podatku leśnego w drodze inkasa oraz wyznaczenia inkasentów i określenia wynagrodzenia za inkaso

orzeka nieważność:

1) § 2 ust. 3 zdanie pierwsze o treści: "Terminem płatności dla inkasentów jest dzień następujący po ostatnim dniu, w którym, zgodnie z przepisami prawa podatkowego, wpłata podatku powinna nastąpić.",

2) § 3 ust. 2 badanej uchwały.

U Z A S A D N I E N I E

W dniu 17 kwietnia 2019 r. wpłynęła do Regionalnej Izby Obrachunkowej w Gdańsku uchwała Nr VII.48.2019 Rady Miejskiej w Sztumie z dnia 10 kwietnia 2019 r. w sprawie zarządzenia poboru od osób fizycznych podatku od nieruchomości, podatku rolnego i podatku leśnego w drodze inkasa oraz wyznaczenia inkasentów i określenia wynagrodzenia za inkaso, zaś w dniu 7 maja 2019 r. była przedmiotem badania Kolegium tut. Izby.

Badaną uchwałą Rada Miejska w Sztumie, między innymi, postanowiła zarządzić pobór podatków, wyznaczyła uprawnionych do pobierania podatków inkasentów oraz ustaliła im wynagrodzenie.

W § 2 ust. 3 badanej uchwały Rada Miejska w Sztumie postanowiła m. in., że:

"3. Terminem płatności dla inkasentów jest dzień następujący po ostatnim dniu, w którym, zgodnie z przepisami prawa podatkowego, wpłata podatku powinna nastąpić.".

Analiza treści powyższej uchwały wskazuje, że jest ona obarczona wadami o charakterze istotnego naruszenia prawa.

Analizując postanowienie Rady Miejskiej zawarte w § 2 ust. 3 badanej uchwały Kolegium tut. Izby uznało, że narusza ono w sposób istotny przepis art. 47 § 4a ustawy Ordynacja podatkowa, zgodnie z którym terminem płatności dla inkasentów jest dzień następujący po ostatnim dniu,

w którym, zgodnie z przepisami prawa podatkowego, wpłata podatku powinna nastąpić, chyba że organ stanowiący właściwej jednostki samorządu terytorialnego wyznaczył termin późniejszy.

Natomiast do wyłącznej właściwości organu stanowiącego jednostki samorządu terytorialnego należy ewentualne ustalenie późniejszego niż określony w art. 47 § 4a ustawy Ordynacja podatkowa terminu wpłaty. Zatem ustalony przez Radę Miejską w § 2 ust. 3 termin wpłaty przez inkasenta podatków nie jest terminem późniejszym od określonych w art. 47 § 4 a ustawy Ordynacja podatkowa, lecz terminem ustawowym.

Zgodnie z cytowanym wyżej przepisem Rada Miejska ma jedynie uprawnienie do wyznaczenia późniejszego terminu wpłaty dla inkasentów.

Ponadto w treści § 3 badanej uchwały Rada Miejska w Sztumie ustaliła, że:

"1. Ustala się wynagrodzenie za inkaso w wysokości 8% od kwoty pobranego i wpłaconego na rachunek Urzędu Miasta i Gminy Sztum podatku.

2. Wypłata wynagrodzenia, o którym mowa w ust. 1 dokonywana będzie w następujących terminach:.

1) do 15-go kwietnia danego roku, od kwot wpłaconych w miesiącu grudniu roku poprzedniego i za okres od 1 stycznia do 31 marca danego roku,

2) do 15-go czerwca , od kwot wpłaconych w okresie od 1 kwietnia do 31 maja danego roku,

3) do 15-go października, od kwot wpłaconych w okresie od 1 czerwca do 30 września danego roku,

4) do 15-go grudnia, od kwot wpłaconych w okresie od 1 października do 30 listopada danego roku.".

W ocenie Kolegium tut. Izby zapis § 3 ust. 2 przedmiotowej uchwały określający termin wypłaty wynagrodzenia inkasentom za pobór podatków od osób fizycznych w drodze inkasa ustalony został z przekroczeniem kompetencji określonych przepisami art. 6 ust. 12 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych, art. 6b ustawy o podatku rolnym oraz art. 6 ust. 8 ustawy o podatku leśnym.

W myśl ww. przepisów rada gminy może zarządzić pobór podatku rolnego od osób fizycznych, podatku leśnego od osób fizycznych, podatku od nieruchomości od osób fizycznych w drodze inkasa oraz wyznaczyć inkasentów i określić wynagrodzenie za inkaso.

Również takie kompetencje dla Rady Miejskiej nie zostały ustalone w art. 28 § 4 ustawy Ordynacja podatkowa, który to przepis ma zastosowanie w sprawach dotyczących podatków i opłat lokalnych. Rada Miejska na podstawie ww. regulacji może ustalać wynagrodzenie dla inkasentów z tytułu poboru podatków i opłat stanowiących dochody budżetu gminy. Ponadto z przepisu art. 28 § 1 ustawy Ordynacja podatkowa wynika, że jedynym warunkiem wypłacenia wynagrodzenia inkasentowi jest terminowe wpłacenie podatku.

Z istoty ww. regulacji wynika więc, że nie ma podstawy prawnej dla Rady Miejskiej do stanowienia w drodze uchwały regulacji w zakresie ustalenia terminu wypłaty wynagrodzenia inkasentom. Zatem postanowienie Rady Miejskiej w Sztumie określające termin wypłaty wynagrodzenia za inkaso narusza przepisy art. 6 ust. 12 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych, art. 6b ustawy o podatku rolnym oraz art. 6 ust. 8 ustawy o podatku leśnym w związku z ww. art. 28 § 4 ustawy Ordynacja podatkowa.

Podobne stanowisko w przedmiotowej kwestii zajął Wojewódzki Sąd Administracyjny w Poznaniu w wyroku z dnia 29 czerwca 2017 r. (sygn. akt I SA/Po 212/17), w którym stwierdził, między innymi, że jeżeli katalog spraw, w zakresie których ustawodawca upoważnił radę gminy do

określenia szczegółowych zasad postępowania, jest zamknięty, to rada ta może dokonywać regulacji prawnych tylko w takim zakresie, w jakim została do tego upoważniona. Ponadto, jeżeli dany przepis i wskazane w nim elementy mają charakter wyczerpujący, to nie jest dopuszczalna wykładnia rozszerzająca zastosowanie tego przepisu w odniesieniu do innych kwestii, które nie zostały w nim wymienione. Sąd w ww. sprawie uznał za wadliwe zapisy ustalone przez radę gminy w zakresie terminu zapłaty wynagrodzenia za inkaso opłat lokalnych.

Z kierunkiem niniejszego rozstrzygnięcia korespondują również normy wynikające z art. 7 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. w zw. z art. 18 ust. 2 pkt 8 ustawy o samorządzie gminnym.

Zgodnie bowiem z art. 7 Konstytucji RP organy władzy publicznej działają na podstawie i w granicach prawa. Wywiedziona z przepisu prawa norma prawna jest podstawą dla działania upoważnionego w tym przepisie organu, a więc każde działanie władzy publicznej musi znajdować umocowanie w przepisach prawa upoważniających do podjęcia danego aktu prawnego. Z kolei art. 18 ust. 2 pkt 8 ustawy o samorządzie gminnym stanowi o tym, że do wyłącznej właściwości rady gminy należy podejmowanie uchwał w sprawach podatków i opłat, jednakże organ stanowiący ma to czynić w granicach określonych w ustawach.

W ocenie Kolegium tut. Izby w odniesieniu do stwierdzonych uchybień w badanej uchwale, wystąpiły przesłanki do orzeczenia jej nieważności w podanym zakresie przedmiotowym.

W wyroku Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gdańsku z dnia 22 stycznia 2019 r. (sygn. akt I SA/Gd 1045/18) podkreślono, że: "Jeżeli prawo miałoby zostać w widoczny sposób zdeformowane, przez utrzymanie w mocy aktu prawa miejscowego niezgodnego z prawem, to wówczas należałoby uznać, że dochodzi do istotnego naruszenia prawa.". Z orzecznictwa sądowego wynika bowiem, że nieważność powoduje jedynie istotne naruszenie prawa, przy czym może zostać ona stwierdzona tylko wobec uchybień, które nie mogą być tolerowane w demokratycznym państwie prawnym.

Biorąc powyższe pod uwagę Kolegium tut. Izby postanowiło jak w sentencji.

Na niniejszą uchwałę Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Gdańsku służy skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gdańsku w terminie 30 dni od dnia jej doręczenia, wnoszona za pośrednictwem tutejszej Izby.

Przewodnicząca Kolegium

Luiza Budner - Iwanicka

Prezes
Regionalnej Izby Obrachunkowej
w Gdańsku

DOKUMENT PODPISANY ELEKTRONICZNIE

Typ dokumentu	Uchwała - rozstrzygnięcie w części
Tytuł dokumentu	orzeka nieważność:
Sygnatura	113/g326/P/19
Data dokumentu	2019-05-07
Data złożenia podpisu	2019-05-09 9:34:29
Osoba podpisująca	Luiza Budner - Iwanicka; RIO w Gdańsku
Wystawca certyfikatu	CN=CERTUM QCA, O=Asseco Data Systems S.A., C=PL, 2.5.4.5=Nr wpisu: 14
Identyfikator dokumentu	70A85D9E-218C-4DC9-B258-4FE0F3390618